

ΕΤΕΡΩΝΥΜΑ

Γράφει ο Κώστας Καραμάρκος → <http://endeaneos.blogspot.com.au>

Ο Βρετανός ιστορικός Έρικ Χομπσμπάουμ

Baby boomers

(Μέρος Α')

A blast from the past η σημερινή ανάρτηση για τους baby boomers, που πρωτοδημοσιεύθηκε το Μάη του 2006 στο www.ppol.gr...

Μεγάλοι ιστορικοί όπως ο Βρετανός Έρικ Χομπσμπάουμ (Eric Hobsbawm), χαρακτήρισαν «χρυσό αιώνα» την εποχή αμέσως μετά το τέλος του Β' παγκοσμίου πολέμου στο δυτικό κόσμο.

Ο φασισμός είχε νικηθεί, η ανοικοδόμηση νικητών και ηττημένων άρχιζε.

Ο ψυχρός πόλεμος μόλις που έκανε τα πρώτα του βήματα, αντιποικιοκρατικά κινήματα δημιουργούνταν στον τρίτο κόσμο (Αφρική, Κούβα, Βιετνάμ), η υπήλιος κινούνταν με πολλές ταχύτητες, η ελπίδα όμως για μια μακροχρόνια ειρήνη με ελευθερία, ανάπτυξη, ευημερία και καταναλωτισμό φώλιαζε στις καρδιές των ανθρώπων ολόκληρου του κόσμου.

Ιδιαίτερα δε, στις κοινωνίες των νικητών του πολέμου, που δημιουργούσαν τα τρία τέταρτα της παγκόσμιας παραγωγής.

Η ανεργία -αν όχι η κακοπληρωμένη εργασία- ήταν σχετικά περιορισμένες σε σχέση με σήμερα, ενώ πνευματικά, πολιτικά και μουσικά ρεύματα χειραφέτησης δημιουργούνταν (π.χ. υπαρξισμός, «ροκ εντ ρολ», γαλλικός Μάης), παιδιά πολλά γεννιόνταν...

Αμέσως μετά το τέλος του Β, παγκοσμίου πολέμου είχαμε μια «έκρηξη γεννήσεων» στις αναπτυγμένες χώρες του κόσμου, ένα «baby boom», όπως επικράτησε να περιγράφεται το σχετικό γεγονός στη διεθνή ορολογία.

Η γενιά των «baby boomers», όπως περιγράφεται η γενιά όσων γεννήθηκαν από το 1946 μέχρι και τις αρχές της δεκαετίας του 1960, διαδεχόταν τη «σιωπηλή γενιά», για να γράψει και για να εξακολουθεί να γράφει τη δική της ιστορία στα παγκόσμια πράγματα, έστω και αν από εφέτος φτάνει αισίως και επισήμως στη συνταξιοδότηση...

Η περιρρέουσα ατμόσφαιρα

Ποια ήταν η περιρρέουσα πολιτική, οικονομική και κοινωνική ατμόσφαιρα στο δυτικό κόσμο το πρώτο έτος γέννησης των πρώτων «baby boomers»;

Ήταν η χρονιά που ο Ουίνστον Τσόρτσιλ (Winston Churchill) περιέγραφε τη διαχωριστική γραμμή ανάμεσα στην αμερικανοκρατούμενη δυτική Ευρώπη και στη σοβιετοκρατούμενη ανατολική Ευρώπη ως «σιδηρούν παραπέτασμα».

Ήταν η χρονιά της πρώτης γενικής συνέλευσης στο Λονδίνο ενός οργανισμού που δημιουργήθηκε με στόχο να διαφυλάξει την παγκόσμια ειρήνη, του «οργανισμού νυνωμένων εθνών».

Ήταν η χρονιά που γεννιόνταν τα πρώτα φωτοτυπικά «Xerox» και το πρώτο απορρυπαντικό πλυντηρίων, το «tide»!

Ήταν η χρονιά που δημοσιεύθηκε η παιδική «βίβλος» της δύσης, το βιβλίο του Αμερικανού γιατρού Μπέντζαμιν Σποκ (Benjamin Spock) το βιβλίο «το παιδί και η φροντίδα του».

Ήταν η χρονιά που οι Αμερικανοί συνέχιζαν τις δοκιμές τελειοποίησης των ατομικών τους όπλων (που είχαν ήδη «δοκιμαστεί» σκοτώνοντας εκατοντάδες χιλιάδες Ιάπωνες στη Χιροσίμα και στο Ναγκασάκι) στο Νότιο Ειρηνικό, κατανάλωναν ποσότητες ρεκόρ παγωτού και «καλωσόριζαν» στη ζωή τους δύο τελευταίους τους προέδρους τον Μπιλ Κλίντον (Bill Clinton) και τον Τζορτζ Μπους (George W. Bush).

Κι ενώ στο δυτικό κόσμο με τη λήξη του πολέμου και μέχρι και τις αρχές του 1970 η εκβιομηχάνιση, τα τεχνολογικά άλματα, η οικονομική ανάπτυξη, η κατανάλωση και η ευημερία άγγιζαν όλο και μεγαλύτερα τμήματα του πληθυσμού, ενώ η παραγωγή πολλαπλασιαζόταν, τα μωρά γεννιόνταν, και τα νέα εργατικά χέρια αναζητούνταν μέσα από προγράμματα μαζικής μετανάστευσης φτωχών νοτιοευρωπαίων, το 1946 στην Ελλάδα άρχιζε «επίσημα» ο εμφύλιος πόλεμος...

Ένας πόλεμος που στοίχιζε ακριβώς σε ανθρώπινες ζωές, σε εξορίες, σε βασανιστήρια και που για δεκαετίες ολόκληρες άφησε τραυματικά σημάδια σε ολόκληρη τη νεοελληνική κοινωνία και ιδιαίτερα στους ηττημένους του...

Η προηγούμενη γενιά της σιωπής

Η γενιά της σιωπής, (silent generation), όπως αποκάλεσε το περιοδικό «Time» το 1951 την προκάτοχη γενιά των baby boomers, που γεννήθηκε από τα τέλη της δεκαετίας του 1920 μέχρι και τις αρχές του 1940, μεγάλω-

σε σε ένα κλίμα κοινωνικού συντηρητισμού μέχρι και τη δεκαετία του 1950, οικονομικής ανασφάλειας (από τον απόηχο της οικονομικής κρίσης του 1929) και ενός μεγάλου πολέμου, στον οποίο ήταν πολύ μικρή για να γίνει «ηρωική»...

Ο πόλεμος της Κορέας, ο εθνικοαπελευθερωτικός αγώνας της Αλγερίας, η κρίση του Σουέζ για τους Αγγλογάλλους το 1956, η μεταπολεμική κατοχή της Γερμανίας και της Ιαπωνίας από τους συμμάχους και τους Αμερικανούς, δεν ήταν πόλεμοι και βιώματα που γεννούσαν δόξα και τιμή...

Η γενιά της σιωπής απόκτησε στον αναπτυγμένο κόσμο υλικά αγαθά, κέρδισε σε ένα μεγάλο βαθμό σιγουριά και κοινωνική καταξίωση, που ούτε καν μπορούν να φανταστούν οι σημερινές γενιές της ανεργίας, της μερικής, της χαμηλόμισθης, της ανασφαλούς εργασίας, γεύθηκε την εξουσία, αλλά όλα αυτά τα γεύθηκε σε μια εποχή αβεβαιότητας.

Η παραδοσιακή οικογένεια κατέρρευε, τα παιδιά της, οι «baby boomers», αμφισβητούσαν συνολικά τις επιλογές και το τρόπο ζωής της: «don't trust anybody over 30» (μην εμπιστεύεστε κανένα πάνω από 30) έλεγαν, επαναστατούσαν...

Ο κόσμος άλλαζε γρήγορα, γινόταν πολύ σύνθετος, πολύ αβέβαιος, πολύ ριζοσπαστικός για τα γούστα της γενιάς της σιωπής, το χάσμα των γενεών (generation gap) δεν γεφυρώνονταν με τίποτα...

Όσοι από τη γενιά της σιωπής έφυγαν νωρίς -Μέριλιν Μονρόε (Marilyn Monroe), Τζέιμς Ντιν (James Dean), Έλβις Πρίσλεϊ (Elvis Presley), Τζακ Κέρουακ (Jack Kerouac), Τζιμί Χέντριξ (Jimi Hendrix), Τζον Λένον (John Lennon) κ.ά, όσοι και όσες από αυτή τη γενιά άφησαν και συνεχίζουν να αφήνουν τα ίχνη τους στις παγκόσμιες εξελίξεις -π.χ. Μιχαήλ Γκορμπατσόφ (Mikhail Gorbachev), Γούντι Άλεν (Woody Allen), Ουμπέρτο Έκο (Umberto Eco), Ντέζμοντ Τούτου (Desmond Tutu), Χέλμουτ Κολ (Helmut Kohl), Μάργκαρετ Θάτσερ (Margaret Thatcher), Τζακ Νίκολσον (Jack Nicholson), Αντι Γουόρχολ (Andy Warhol) κ.ά, αποτελούν εξαίρεση του κανόνα, «σημαδεμένα παιδιά» της εποχής των baby boomers, αντιπροσωπευτικό δείγμα της εποχής και των καταβολών τους, ή υπενθυμίσεις ότι πολλές φορές οι γενικεύσεις και τα όρια (χρονικά και άλλα) εμπεριέχουν «αυθαιρέσιες» και δεν πρέπει να αντιμετωπίζονται ως απολυτότητες...